

Årsredovisning 2012 för Stockholms läns landsting

Miljöpartiet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att reserveringen av resultatet för 2012 för att täcka framtida kostnader för omstrukturering i samband med genomförande av Framtidens hälso- och sjukvård kompletteras med en strukturerad plan för användandet av reserven.

att uppdra till landstingsdirektören att snarast ta fram en åtgärdsplan för hur de framtida investeringsbehoven inom hälso- och sjukvården och trafiknämnden ska finansieras

att uppdra till landstingsdirektören att tillse att samtliga verksamheter genomför kartläggningar och antar strategier som syftar till att uppnå målet om en klimatneutral Stockholmsregion 2030, samt att arbetet redovisas i kommande delårs- och årsredovisningar

att uppdra till trafiknämnden att snarast redovisa hur utbyggnaden av kollektivtrafiken ska säkerställas

att uppföljning av Miljöutmaning 2016 ska ske årligen som en del av årsredovisningen med tydliga indikatorer

att initiera en särskild analys angående de kvalitetsförändringar som de nya trafikavtalen har givit i förhållande till ställda krav i upphandlingen

att i övrigt godkänna förvaltningens förslag till beslut

att därutöver anföra

Stockholms läns landsting

Miljöpartiets mål är att Stockholms Läns Landsting ska bidra till en långsiktigt hållbar och hälsofrämjande utveckling i regionen. Miljö och hälsotänkande ska genomsyra allt arbete och regionen skall växa på ett hållbart sätt.

Landstinget har ett kraftigt ökande investerings- och reinvesteringsbehov. Investeringarna ska vara långsiktigt hållbara och investeringsvolymen måste anpassas till det befintliga skatteunderlaget. Detta ställer mycket höga krav på långsiktig planering och uppföljning av pågående investeringsprojekt. Det kräver också en gedigen finansiering. Om inte finansieringen säkras så innebär en ökande låneskuld ökade risker och sårbarhet i ett läge med en

krisande internationell finansmarknad. Genom Miljöpartiets solidariska skattefinansiering och ökade trängselavgifter kan denna sårbarhet minskas.

Miljöpartiet anser att det finns en stor ryckighet i landstingets ekonomi. Resultatet 2011 var inte tillräckligt för att bygga en hållbar ekonomi. Resultatet 2012 är förvisso högt men baseras dessvärre till stor del på ett antal tillfälligheter och engångsintäkter. Bland annat mer än 500 mkr återbetalning av premier från AFA, 215 miljoner i reavinster och nästan 125 mkr från en rättstvist. Vi anser att SLL måste skapa en långsiktigt hållbar ekonomi med tanke på såväl de stora investeringsbehoven inom Hälso- och sjukvården och Trafiknämnden som de ekonomiska osäkerheterna i omvärlden. Beredskapen för att möta de framtida utmaningarna som SLL står inför är inte tillfredsställande, varken ekonomiskt eller planeringsmässigt. Underlagen har varit bristfälliga vilket gör att det är svårt att prioritera landstingets investeringar. Bland annat har det saknas uppgifter om tillkommande investeringar, det är oklart om miljöbedömningar har använts och ansvars och beslutsordningen har inte varit konsekvent.

Gällande omställningskostnaderna för Framtidens hälso- och sjukvård måste en konkret genomförandeplan med tidsangivelser och kostnadsberäkningar snarast tas fram. Det är inte acceptabelt att göra denna typ av avsättningar utan att konkretisera hur och när reserven skall användas.

Gällande miljöarbetet kräver Miljöpartiet ytterligare ambitionshöjningar. För att uppnå en hållbar utveckling krävs ett systematiskt arbete på alla nivåer och inom alla verksamheter i landstinget. Årsredovisningen visar i alltför liten utsträckning att det sker en positiv utveckling inom landstingets hållbarhets arbete. Handlingsprogrammet för ekonomi/klimat som är ett lovt värt initiativ har man jobbat på i två år men någon löpande information om resultatet har inte givits.

Vi anser att ambitionsnivån är för låg i Miljöutmaning 2016 och Miljöpartiet skärper därför flera delmål i sin specificering. Det är viktigt att målen är mätbara, tidssatta och följs upp. Målen måste preciseras/konkretiseras med bl.a. nyckeltal där så är lämpligt. Utan tydliga mål kan inte varje förvaltning och bolag omsätta målen till sin verksamhet. Uppföljningen av programmet bör ske genom en samlad hållbarhetsredovisning i bokslutet årligen. Följaktligen behöver vi ändra formuleringen om "att uppföljning av Miljöutmaning 2016 bör ske årligen" till *ska* ske årligen.

Vad gäller energianvändningen, el och värme så har den minskat med 2%, men elanvändningen har ökat. En av de grundläggande förutsättningarna för att minska klimatpåverkan är att kraftfullt arbeta med energieffektivisering. Det åligger alla förvaltningar att inom sina områden och verksamheter kraftfullt planera och genomföra energi-besparingar inom sina fastigheter. Andelen förnybar energi för uppvärmning, kylning och el till landstingsfinansierad verksamhet ska vara 100 procent. En plan för att bygga ut fastighetsnära energi i form av sol och vind måste tas fram.

Arbetet med den regionala utvecklingsplanen, RUFSS, har inte bidragit till en hållbar utveckling inom regionen i den utsträckning som planerats. Detta beror till största delen på att de åtgärder som var en förutsättning för att nå hållbar utveckling, inte har genomförts. Framst gäller detta införande av trängselavgifter på Essingeleden och att studera utökade zoner.

Landstingets upphandlingar ska vara socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbara. Andelen som reser kollektivt ska fördubblas till 2020. Vidare bör maten som serveras i landstingsfinansierad verksamhet till minst 50% vara ekologisk och 100% av det organiska avfallet ska samlas in för biogasproduktion.

Samtliga verksamheter ska genomföra kartläggningar och anta strategier som syftar till att nå målet om att Stockholms län ska bli klimatneutralt, det vill säga inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser, till 2030. Delmålen ska vara uppföljningsbara och ingå i landstingets årliga redovisning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Miljöpartiets vision är en mänsklig hälso- och sjukvård - som är modern, hälsofrämjande och tillgänglig för alla och som utgår från individens behov av vård i livets olika skeenden.

Under 2012 har den moderatledda majoriteten visat hur långt de är villiga att gå för att genomföra nedskärningar i sjukvården. Konsekvensen blir i alla lägen att patientsäkerheten hotas, och medborgarna lämnas med många obesvarade frågor. En av huvudorsakerna är att processen sker utan dialog med vare sig patienter, anhöriga, sjukvårdens medarbetare eller övriga medborgare som vi politiker är satta att representera.

Hälso- och sjukvården redovisar ett positivt resultat på drygt 400 miljoner kronor. I sak är det säklart positivt med överskott, problemet är att drygt hälften av överskottet beror på en alldeles för aggressiv läkemedelspolitik. Kostnader som faktiskt ligger inom budgetramen för läkemedel tvingas bort vilket premierar mer tveksam läkemedelsproduktion, där dåliga arbetsvillkor och otillräckliga miljökrav utnyttjas för att i slutändan kunna hålla nere priset på läkemedelsförsäljningen. Vi behöver se över vilka etik- och miljökrav som ställs på läkemedelstillverkarna för att kunna pressa priserna utan att i andra änden göra avkall på våra sociala krav.

De nya avtal som landstinget slöt med ambulansföretagen i början av 2012 kan knappast anses lyckade. I praktiken var avtalen redan utdaterade sommaren 2012 när de första behoven av dispenser och avsteg från avtalen behövde göras. Resterande delar av året drogs med dålig arbetsmiljö för ambulanssjukvårdens personal och en total tystnad från det moderata styret. Som lök på laxen har vi dessutom en allvarlig anmälan hos Arbetsmiljöverket gällande ett av företagen. Där kritiserade Arbetsmiljöverket också den totala bristen på intern utbildning, den dåliga arbetsmiljön och den otillräckliga styrningen från företagets sida. Kort sagt ett dåligt upplägg för ett år som ställde mer krav på ambulanssjukvården än någonsin tidigare, med fler larm och framförallt fler prio 1 uppdrag för ambulanserna. Vi lämnas kvar med en

dålig eftersmak och en allvarlig oro för patientsäkerheten som ytterst blir lidande.

Förutsättningarna för förlossningsvården har allvarligt försämrats. Resultatet som vi ser idag med otillräckliga resurser inom förlossningsvården som tvingar personalen att be födande mödrar att vända i dörren är helt oacceptabla. Men det är också ett resultat av bristande strategisk styrning och dålig framförhållning sedan lång tid tillbaka. Idag är läget akut och under 2012 lyftes inte ett finger för att komma tillrätta med situationen. Det kommer ställa stora krav på det fortsatta arbetet under 2013 att hantera konsekvenserna för förlossningsvården.

Satsningarna på jämlik folkhälsa otillräckliga. Vårdens tillgänglighet och innehåll påverkas av hur ersättningssystemen till vårdgivarna är utformade. Ersättningssystemet ska fortsätta utvecklas så att det stödjer hälsofrämjande insatser i områden med låg hälsostatus samt de vårdinsatser som stämmer överens med riksdagens beslut om prioriteringar. Ersättningen ska också främja god kvalitet och avspegla vårdtyngden. Det är en viktig del i arbetet för en mer jämlik folkhälsa.

Lokala Hälsocentraler ska ge förutsättningar för bättre hälsa och ingen ska behöva åka hem från sjukhusen innan man är färdigbehandlad. Hälsa handlar inte bara om frånvaro av sjukdom, utan även om möjlighet att leva ett gott liv utifrån sina egna förutsättningar. Vi vill att vården ska ha ett bredare perspektiv på hälsa och arbeta för att förebygga både kroppslig och psykisk ohälsa. Målet är att underlätta för patienterna att aktivt delta i sin egen behandling och uppnå en ökad livskvalitet.

Trafiknämnden

Ökat resande med kollektivtrafik i hela länet är den enskilt viktigaste miljö- och klimatsats som Stockholms läns landsting kan göra. Därför noterar Miljöpartiet med oro att det saknas en långsiktig plan för att klara ökad kollektivtrafikandel, klimatmål och fördubblingsmål. Likaså saknas kopplingen mellan bostadsbyggande och behov av utbyggd kollektivtrafik.

Trafiknämnden har vänt förra årets underskott till ett överskott vilket tyvärr inte kan beskrivas som positivt eftersom anledningen är att viktiga trafikprojekt inte kommer igång. Upparbetningsgraden når inte upp till målen vilket är ett återkommande bekymmer. Kraftfulla åtgärder för att förbättra projektplaneringen behövs.

Trängselavgifter som leder till minskad biltrafik och ökad kollektivtrafik är i praktiken ett styrmedel som förbättrar både hälsan och miljön, samtidigt som ekonomin förbättras. Vi anser att trängselavgifter ska införas på Essingeleden samt att nuvarande zoner och avgiftsnivåer ses över. Trängselavgifterna ska användas för att förbättra kollektivtrafiken och inte som idag, användas till nya motorvägar. Därför måste landstingets avtal med staten omförhandlas.

Stockholmsregionen har behov av en kraftfull utbyggnad av kollektivtrafiken, idag är kapaciteten nådd inom de flesta färdmedel. Fler människor väljer att

flytta till Stockholm, vilket sammantaget innebär att vi måste modernisera kollektivtrafiken, det vill säga bygga ut den och bygga om den. Vi behöver en utbyggd kollektivtrafik utan att riskera fortsatta underskott för SL.

WÅAB använder endast 4 % förnybart bränsle och utsläppet av partiklar och kväveoxider är i det närmaste oförändrat sedan 2006. Eftersom det finns alternativa bränslen som innehåller upp till 29% andel förnybart är det ett enkelt grepp att byta bränsle och snabbt nå förbättrade resultat. Merkostnaden för detta skulle vara 11 miljoner, vilket är acceptabelt. Trafiknämnden bör snarast vidta åtgärder för att WÅAB skall närma sig miljömålen.

Beträffande måluppfyllnad ser vi att 66 % kunder kommer i tid vilket betyder att nästan en tredjedel kommer försent. Att samhällskostnaderna för detta blir stora är uppenbart, och vi frågar oss vilka åtgärder som den moderatledda alliansen kommer att vidta?

Trots ökade resenärsintäkter uppnåddes inte budgetmålet. Införandet av nya regler för SMS-biljetter gjorde att en budgeterad ökning istället blev en kraftig minskning av intäkter från dessa biljetter. Dessa regler samt ytterligare svårigheter såsom reskassan med de krångliga zonerna riskerar att ge ytterligare intäktsbortfall under 2013.

Resandeökningen på land sker i högre grad än planerat, vilket märks på den trängsel som råder i fordonen. Vilken strategi för att råda bot på trängseln har alliansen? Samtidigt minskar kollektivtrafikresandet på vatten, hur kan dess platser utnyttjas bättre?

Miljöpartiet vill slutligen att Landstingsstyrelsen initierar en särskild analys angående de kvalitetsförändringar som de nya trafikavtalen har gett i förhållande till ställda krav i upphandlingen.